

II

(Nezakonodavni akti)

ODLUKE

ODLUKA (EU) 2020/440 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 24. ožujka 2020.

o privremenom hitnom programu kupnje zbog pandemije (ESB/2020/17)

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno prvu alineju njegova članka 127. stavka 2.,

uzimajući u obzir Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, a posebno drugi podstavak njegova članka 12. stavka 1. u vezi s prvom alinejom članka 3. stavka 1. i članak 18. stavak 1.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 18. stavkom 1. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu „Statut ESSB-a“), Europska središnja banka (ESB) i nacionalne središnje banke država članica čija je valuta euro (dalje u tekstu „nacionalne središnje banke“) mogu, radi ostvarivanja ciljeva ESSB-a, poslovati na financijskim tržištima, između ostaloga, izravnom kupnjom i prodajom utrživih instrumenata.
- (2) Pored trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica, programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom i programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora, program kupnje imovine javnog sektora na sekundarnim tržištima (PSPF) dio je proširenog programa kupnje vrijednosnih papira (APP) Europske središnje banke (ESB). Cilj APP-a jest unaprijediti prijenos monetarne politike, olakšati odobravanje kredita gospodarstvu europodručja, olakšati uvjete kreditiranja kućanstava i pravnih osoba i podržati stalnu prilagodbu stopa inflacije na razine koje su ispod, ali blizu 2% u srednjoročnom razdoblju, u skladu s očuvanjem stabilnosti cijena kao primarnim ciljem Europske središnje banke.
- (3) Uzimajući u obzir izvanredne financijske okolnosti povezane sa širenjem bolesti koronavirusa 2019 (COVID-19), Upravno vijeće je 18. ožujka 2020. odlučilo pokrenuti novi privremeni hitni program kupnje zbog pandemije (dalje u tekstu: PEPP) uključujući sve kategorije vrijednosnih papira koji su prihvatljivi u okviru APP-a. Kupnje u okviru PEPP-a bit će odvojene od kupnji koje se provode u okviru APP-a, te će se provoditi uz kupnje u okviru APP-a, s ukupnim dodatnim sredstvima za kupnju od 750 milijardi EUR do kraja 2020. PEPP se uspostavlja kao odgovor na specifičnu, izvanrednu i tešku gospodarsku krizu koja bi mogla ugroziti cilj održavanja stabilnosti cijena i pravilnog funkcioniranja transmisivnog mehanizma monetarne politike. Zbog ovih izvanrednih, nesigurnih okolnosti koje se brzo mijenjaju, PEPP zahtijeva visok stupanj fleksibilnosti u odnosu na svoj oblik i provedbu u usporedbi s APP-om, a njegovi ciljevi monetarne politike nisu isti kao oni od APP-a.
- (4) Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je pandemiju koronavirusa 2019 (COVID-19), koja je uzrokovala kolektivno izvanredno stanje u području javnog zdravlja za koje nema presedana u novijoj povijesti. Također je prouzročila ekstremni gospodarski šok koji zahtijeva ambicioznu, koordiniranu i hitnu reakciju na svim razinama politike radi davanja potpore poduzećima i zaposlenicima koji su u opasnosti. Kao posljedica pandemije, gospodarska aktivnost diljem europodručja je u padu te će nesumnjivo doći do značajnog gospodarskog pada, naročito kako više zemalja bude suočeno s potrebom povećanja mjera za sprečavanje širenja. Ove mjere značajno opterećuju novčane tokove poduzeća i radnika te dovode u opasnost opstanak poduzeća i poslova. Također je jasno

da ova situacija koči poticaje za prijenos monetarne politike i dodatno dovodi do ozbiljnih negativnih rizika za relevantna predviđanja stope inflacije. U tom kontekstu, PEPP je razmjerna mjera za suzbijanje ozbiljnih rizika za stabilnost cijena, transmisijski mehanizam monetarne politike i gospodarske izgleda europodručja, prouzročeni izbijanjem i eskalacijom širenja bolesti COVID -19. Upravno vijeće će obustaviti neto kupnje u okviru PEPP-a čim bude smatralo da je završila krizna faza bolesti COVID-19, ali u svakom slučaju ne prije kraja 2020.

- (5) Za kupnje utrživih dužničkih vrijednosnih papira koje izdaju prihvatljive središnje države, jedinice područne (regionalne) ili lokalne samouprave i priznate agencije u okviru PEPP-a, u prihvatljivim državama europodručja, raspodjela referentnih vrijednosti vodi se prema ključu za upis kapitala ESB-a kako je navedenu u članku 29. Statuta ESSB-a. Bitan je međutim fleksibilan pristup sastavu kupnji u okviru PEPP-a radi sprečavanja da se poremećaji u ukupnoj krivulji prinosa na državne obveznice europodručja tumače kao daljnji poremećaji u nerizičnoj krivulji prinosa europodručja, istovremeno osiguravajući da cjelokupna usmjerenost programa pokriva sve države europodručja. Kako bi se nadalje ojačala fleksibilnost PEPP-a, utrživi dužnički vrijednosni papiri javnog sektora s dospijanjem kraćim od onih kupljenih u okviru PSPP-a, također će biti kupljeni u okviru PEPP-a.
- (6) Upravno vijeće je 18. ožujka 2020. također odlučilo da će u mjeri u kojoj bi određena samonametnuta ograničenja mogla otežati radnje koje Eurosustav mora poduzeti kako bi ispunio svoj mandat, razmotriti treba li ih revidirati u mjeri potrebnoj za prilagodbu svojih radnji rizicima s kojima se suočava. Radi održavanja učinkovitosti ove izvanredne odluke, konsolidacija udjela u skladu s člankom 5. Odluke (EU) 2020/188 Europske središnje banke (ESB/2020/9) ⁽¹⁾ ne primjenjuje se na udjele prema PEPP-u. Eurosustav neće tolerirati nikakve rizike nesmetanom prijenosu svoje monetarne politike u svim državama europodručja.
- (7) U pogledu prihvatljivosti potrebe PEPP-a, utrživih dužničkih vrijednosnih papira koje je izdala središnja država Helenske Republike, Upravno vijeće je procijenilo: (a) potrebu ublažavanja pritiska zbog izbijanja bolesti COVID-19, koja je ozbiljno ugrozila grčka financijska tržišta; (b) obveze koje je preuzela Helenska Republika u kontekstu pojačanog nadzora i praćenja provedbe tog nadzora od strane institucija Unije; (c) činjenicu da srednjoročne mjere razduživanja za Helensku Republiku donesene putem Europskog stabilizacijskog mehanizma ovise o trajnoj provedbi tih obveza; (d) izravan pristup informacijama od strane ESB-a o gospodarskoj i financijskoj situaciji Helenske Republike kao posljedice sudjelovanja ESB-a u okviru pojačanog nadzora; i (e) činjenicu da je Helenska Republika ponovno stekla pristup tržištu. Na temelju ove procjene, Upravno vijeće je procijenilo da će utrživi dužnički vrijednosni papiri koje je izdala središnja država Helenske Republike, biti prihvatljivi za kupnju u okviru PEPP-a.
- (8) PEPP je u potpunosti usklađen s obvezama središnjih banaka Eurosustava iz Ugovora, uključujući zabranu monetarnog financiranja i ne narušava funkcioniranje Eurosustava u skladu s načelom otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem.
- (9) S ciljem osiguravanja učinkovitosti PEPP-a, Eurosustav pojašnjava da prihvaća isti (pari passu) tretman kao privatni ulagatelji u pogledu utrživih dužničkih vrijednosnih papira koje Eurosustav može kupiti prema PEPP-u, u skladu s uvjetima tih instrumenata.
- (10) Operacije PEPP-a bi se trebale provoditi decentralizirano u skladu s odgovarajućim odlukama ESB-a, osiguravajući na taj način jedinstvenost monetarne politike Eurosustava. Kupnje u okviru PEPP-a odvijat će se u skladu s postojećim okvirima uspostavljenim za APP, osim u slučaju posebnih odredbi ove odluke.
- (11) Upravno vijeće je 18. ožujka 2020. odlučio proširiti prihvatljive vrijednosne papire u okviru programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora na nefinancijske komercijalne zapise, čime se svi komercijalni zapisi dostatne kreditne kvalitete smatraju prihvatljivim za kupnju također u okviru PEPP-a.
- (12) Kako bi se pravodobno reagiralo na trenutno stanje pandemije, ova bi odluka trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

⁽¹⁾ Odluka (EU) 2020/188 Europske središnje banke od 3. veljače 2020. o programu kupnje imovine javnog sektora na sekundarnim tržištima (ESB/2020/9) (SL L 39, 12.2.2020., str. 12.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Uspostavljanje i opseg privremenog hitnog programa kupnje zbog pandemije

1. Eurosustav ovime uspostavlja privremeni hitni program kupnje zbog pandemije (dalje u tekstu: „PEPP“) kao poseban program kupnje, s ukupnim iznosom sredstava od 750 milijardi EUR.
2. U okviru PEPP-a, središnje banke Eurosustava će, osim ako u ovoj odluci nije izričito drugačije određeno, kupovati:
 - (a) prihvatljive utržive dužničke vrijednosne papire u okviru značenja i u skladu s odredbama Odluke (EU) 2020/188 Europske središnje banke (ESB/2020/9);
 - (b) prihvatljive korporativne obveznice i prihvatljive druge utržive dužničke vrijednosne papire u okviru značenja i u skladu s odredbama Odluke (EU) 2016/948 Europske središnje banke (ESB/2016/16) ⁽²⁾;
 - (c) prihvatljive pokrivenene obveznice u okviru značenja i u skladu s odredbama Odluke (EU) 2020/187 Europske središnje banke (ESB/2020/8) ⁽³⁾;
 - (d) prihvatljive vrijednosne papire osigurane imovinom u okviru značenja i u skladu s odredbama Odluke (EU) 2015/5 Europske središnje banke (ESB/2014/45) ⁽⁴⁾.

Članak 2.

Dospijeće utrživih dužničkih vrijednosnih papira

Kako bi bili prihvatljivi za kupnju u okviru PEPP-a, utrživi dužnički vrijednosni papiri, u okviru značenja članka 1. stavka 2. točke (a) imaju preostalo dospijeće od najmanje 70 dana i preostalo dospijeće od najviše 30 godina u vrijeme njihove kupnje od strane odgovarajuće središnje banke Eurosustava. Radi omogućavanja nesmetane provedbe, utrživi dužnički instrumenti s preostalim dospijećem od 30 godina i 364 dana prihvatljivi su u okviru PSPP-u.

Članak 3.

Izuzeće za utržive dužničke instrumente koje je izdala Helenska Republika

Neovisno o zahtjevima utvrđenim u članku 3. stavku 2. Odluke (EU) 2020/188 (ESB/2020/9), utrživi dužnički vrijednosni papiri nominirani u eurima koje je izdala središnja država Helenske Republike prihvatljivi su za kupnju u okviru PEPP-a, pod uvjetom da ispunjavaju kriterije za kupnju navedene u članku 3. stavku 4. Odluke (EU) 2020/188 (ESB/2020/9).

Članak 4.

Iznosi kupnje

Kupnje se provode u okviru PEPP-a u mjeri potrebnoj i razmjernoj za suzbijanje prijetnji koje ovi izvanredni gospodarski i tržišni uvjeti predstavljaju za sposobnost Eurosustava da ispuni svoj mandat. Radi održavanja učinkovitosti ove izvanredne odluke, konsolidacija udjela u skladu s člankom 5. Odluke (EU) 2020/188 (ESB/2020/9) ne primjenjuje se na udjele prema PEPP-u.

⁽²⁾ Odluka (EU) 2016/948 Europske središnje banke od 1. lipnja 2016. o provedbi programa kupnje vrijednosnih papira korporativnog sektora (ESB/2016/16) (SL L 157, 15.6.2016., str. 28.).

⁽³⁾ Odluka (EU) 2020/187 Europske središnje banke od 3. veljače 2020. o provedbi trećeg programa kupnje pokrivenih obveznica (ESB/2020/8) (SL L 39, 12.2.2020., str. 6.).

⁽⁴⁾ Odluka (EU) 2015/5 Europske središnje banke od 19. studenoga 2014. o provedbi programa kupnje vrijednosnih papira osiguranih imovinom (ESB/2014/45) (SL L 1, 6.1. 2015. str.4.).

Članak 5.

Raspodjela portfelja

1. Raspodjela kumulativnih neto kupnji utrživih dužničkih vrijednosnih papira koje izdaju prihvatljive središnje države, jedinice područne (regionalne) ili lokalne samouprave i priznate agencije u prihvatljivim državama europodručja, vodi se, na temelju stanja, putem upisa kapitala ESB-a od strane odnosnih nacionalnih središnjih banaka kako je navedeno u članku 29. Statuta ESSB-a.
2. Kupnje u okviru PEPP-a provode se fleksibilno, dozvoljavajući fluktuacije u raspodjeli tokova kupnje tijekom vremena, diljem kategorija imovine i između država.
3. Upravno vijeće prenosi Izvršnom odboru ovlasti za određivanje prikladne brzine i sastava mjesečnih kupnji PEPP-a u okviru ukupnog iznosa sredstava od 750 milijardi EUR. Posebno, dodjela kupnji može se prilagoditi u okviru PEPP-a radi omogućavanja fluktuacija u raspodjeli tokova kupnje tijekom vremena, diljem kategorija imovine i između država.

Članak 6.

Transparentnost

1. Eurosustav tjedno objavljuje ukupnu knjigovodstvenu vrijednost vrijednosnih papira koji se drže prema PEPP-u u objašnjenju svog konsolidiranog tjednog financijskog izvješća.
2. Eurosustav mjesečno objavljuje mjesečne neto kupnje i kumulativne neto kupnje.
3. Knjigovodstvena vrijednost vrijednosnih papira koji se drže prema PEPP-u objavljuje se tjedno na mrežnim stranicama ESB-a u odjeljku o operacijama na otvorenom tržištu.

Članak 7.

Pozajmljivanje vrijednosnih papira

Eurosustav omogućava pozajmljivanje vrijednosnih papira kupljenih prema PEPP-u, uključujući repo poslove, s ciljem osiguravanja učinkovitosti PEPP-a.

Članak 8.

Završna odredba

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 24. ožujka 2020.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE